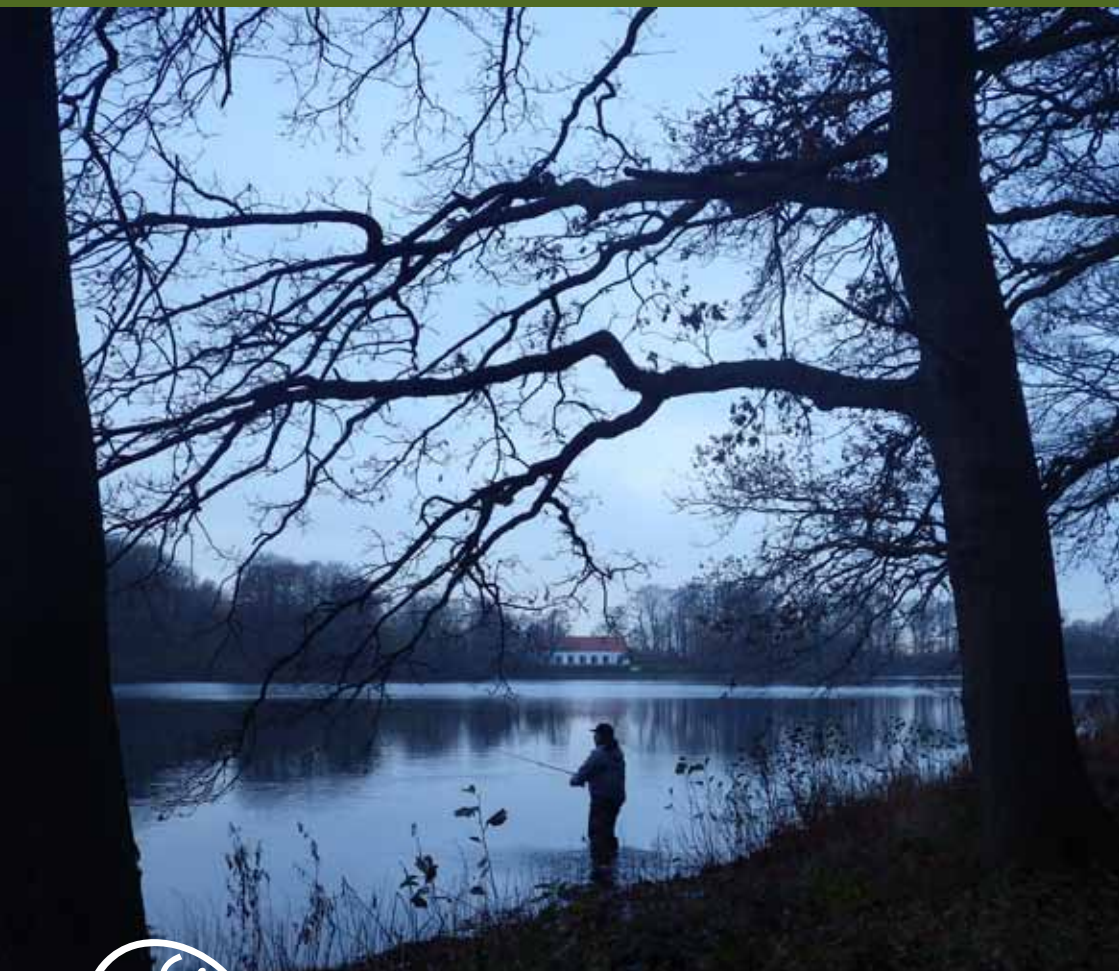

LYSTFISKER

SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Sønderjysk
SportsfiskerForening

69

www.sydfisk.dk

OTTO CHRESTENSEN

entreprenør

Stensbækvej 16, Arnum, 6510 Gram
Tlf. nr. 74826490

www.ottochrestensen.dk

GAMMELBRO CAMPING

Ferie i Sønderjylland

BOOK NU

WWW.GAMMELBRO.DK

+45 74 58 41 70

LYSTFISKER

SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Nr. 69 · 18. årgang Februar 2023

Udgives 4 gange årligt:
Medio februar, maj, august og november.

Redaktion

Lars Ø. Jensen 30 96 96 47
Mail: loejart@gmail.com

Foreningens bestyrelse

Preben Nielsen	30 85 11 01
Kaj Olesen	74 52 81 53 29 70 81 53
Niels N. Petersen	24 61 19 29
Peter Krüger	74 53 39 43 21 20 16 12
Michael Røge	60 48 96 62
Lars Røge	25 36 71 51
Rasmus Schou	30 96 30 65
Erik Tveskov	30 28 16 73
Aage Hertzum	29 92 16 88
Michael Jensen	53 58 91 18

Forside

Vinterfiskeri efter gedde i skumringen ved Vedsted.

Billede

Lars Østergaard Jensen.

FORMANDEN HAR ORDET

Håber alle er kommet godt ind i det nye år med alle fingre i behold efter diverse julefrokoster og nytårsaftnen. Nu kigger vi ind i det nye år 2023, og det bliver spændende at se, hvad året bringer af fiskeoplevelser.

Sidste år fik vi overdraget Sliv Sø Bådelauget inklusiv deres både, redningsveste m.m. Vi skal i løbet af foråret have lavet en plan for, hvordan vi fremover håndterer den nye opgave og får sat nogle personer på til at holde opsyn med bådene, tømme dem for vand med mere. Der skal laves en ordning for, hvorledes udlån af nøgler og både skal ske fremover. Mere herom i næste blad og løbende på hjemmesiden.

I samarbejdsudvalget for Ribe A System skrives der på en ny handlingsplan som forventes behandlet på næste møde i udvalget. Der skal herefter laves en prioritering af hvilke stryg, der skal udføres først og som, der skal skaffes midler til udførelse for. Men vi vender tilbage til at dette i løbet af foråret. I Gelså, med de mange uudnyttede opstemningsstryg, er der oplagte steder at gå i gang samt også flere steder i Gram og Nørre å.

Vi har nu endelig fået en aftale på plads med Naturstyrelsen omkring udlægning af Juletræer/grene fra træer i Sliv Sø. Et spændende projekt som det bliver spændende at følge virkningen af. Læs mere længere omme i bladet.

Husk Generalforsamlingen den 15. marts 2023 i Gram klubhus. Kom og deltag. Det er ikke spor farligt og du har mulighed at give din holdning tilkendte og på at bidrage til foreningen fremover.

Husk at Sønderjysk Sportsfiskerforening starter den nye sæson med premieredagen i Hoptrup Å søndag den 5. marts 2023. Da går det igen løs med gode chancer for at få en fisk på krogen. Vi starter med morgenkaffe kl. 8.00 i Modelflyverklubbens klubhus og klokken 13.00 er der kaffe og hjemmebagt kage til dem, som har lyst.

Husk også, at der er åbent for medlemsfiskeri i Dyring Kær Put and Take indtil 1. april, hvorefter der igen åbnes for kortsalg. Læs dertil mere på vores hjemmeside om aktiviteter i vores 3 klublokaler.

Husk endelig også på, at laksefiskeriet åbner den 16. april 2023. På den store dag er der kaffe på kanden og rundstykker i klubhuset i Gram fra kl. 7.00

Knæk og Bræk
Preben Nielsen, Formand

Gengivelse tilladt med kildeangivelse

SPAR

HOPTRUP

Hoptrup Hovedgade 53
6100 Haderslev
Tlf. 74 57 52 04

SPORTSPRÆMIER · BRANDVÆSEN GAVER · GAVEARTIKLER · GRAVERING

WARNCKE SPORTSPRÆMIER

v/Gunnar Toft

Aarøundvej 60 · 6100 Haderslev · Tlf 74 52 27 14 · Fax 74 53 27 18

info@warnckesport.dk · www.warnckesport.dk

STYDINGVVS

Kvalitet og tryghed!
Tingvejen 30N, 6500 Vojens

Tlf: 74 50 73 07
www.stydingvvs.dk

VVScomfort

... dit lokale bad- og energicenter

Åbningstider i Bad og Energiudstillingen:
mandag - torsdag.... 13.00 til 16.00
fredag..... 8.00 til 12.00
Eller efter aftale.

EDC GROSØL

Rådhuscentret 2 · 6500 Vojens
Tlf.: 74 54 24 84 · E-mail: 609@edc.dk

Kontingentsatser 2023

Som det fremgår af nedenstående har Sønderjysk Sportsfiskerforening følgende kontingenttyper. Det betyder, at alle nuværende medlemmer fortsætter på deres nuværende kontingenttype. Hvis der er medlemmer som ønsker at ændre deres kontingenttype, skal de sende en mail til: preben.n@stofanet.dk med oplysning om deres nuværende kontingenttype og hvilken type, som de vil ændre til eller ringe på 30851101.

Priser på kontingent 2023

Junior	Ikke fyldt 18 år	Kr. 250,00
Ungdom	18 til 25 år	Kr. 550,00
Senior	26 år og op	Kr. 750,00
Familie 2	En senior og alle hjemmeboende børn under 18 år på adressen	Kr. 850,00
Familie 1	Alle hjemmeboende på adressen	Kr. 1.000,00
Passiv A	Kun foreningsblad – intet fiskeri	Kr. 120,00
Passiv B	Medlem af DSF, foreningsblad samt Put & Take	Kr. 500,00

GENERALFORSAMLING 2023

I SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Onsdag den 15. marts kl. 19.30
i Æ' Fiskehus, Råstedhøjvej 10 i Gram

I henhold til vedtægterne § 6.4:

Ordinære generalforsamlinger indkaldes via foreningens hjemmeside med mindst 14 dages varsel og pr. mail til dem, som har oplyst mailadresse til Danmarks Sportsfiskerforbunds medlemsregister.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal sendes til et bestyrelsesmedlem
senest den 15. januar 2023.

Med venlig tilladelse fra forfatter og fotograf Michael Jensen bringes her et kapital fra den anmelderroste bog »Flodens Puls« udgivet 2014. Bogen er udsolgt fra forlaget, men kan bestilles hjem fra dit bibliotek.

Et par år senere skrev Michael Jensen en (engelsksproget) bog decideret om disse svenske Abu Optic Flies. Læs mere om bogen på dette link:

<https://michaeljensens.com/angling/new-book-arriving-tomorrow/>

Bogen er også udgivet på svensk og kan købes hos forlaget Settern eller bestilles hjem hos din boghandler.

Bogen koster 219,00 kroner + porto og kan købes som trykt hardcover udgave her hos: michael@michaeljensens.dk

Eller som Amazon Kindle og iBook, hvis man er mere til digitale udgaver:

<https://michaeljensens.com/angling/tying-and-fishing-the-abu-optic-flies-now-available-as-an-ebook-from-amazon-kindle/>

Callgirl, Streamtease, Pinup og Playboy – pubertær forelskelse i telefonpigen

Kan du huske ABU's Optic Streamers? Med navne der osede af løssluppenhed og sex, var de lidt af et hedt pust i en tid, hvor fluerne havde jævnt kedelige og informative navne som Teal Blue & Silver eller Snipe & Purple.

Ok, Orange & Woodcock kunne måske lyde lidt lummer, men ellers var 68'erne oprøret gået ubemærket hen over vores flueudvalg. Uanset om vi skuede mod England eller USA, var der altså

ikke meget damp på det med navngivningen.

At det så lige blev svenskerne, der smed en serie hotte streamers på banen, mens den kolde krig rasede, ja det var måske et af de største mysterier i det 20. århundrede.

For os, der er født i 60'erne og som ydermere var så lykkelige at blive bidt af den hobby med regelmæssigt bid i – var Optic Streamers ofte det første møde med fluefiskeriet. Dengang startede rigtige drenge (og nogle meget få piger) ofte lystfiskerlivet med en spinnestang af glasfiber, et Abumatic-hjul og et blink eller en orm. Når jeg skriver få piger... så mener jeg virkelig få. Altså ... der var langt flere piger, der var piberygere end piger, der var lystfiskere i slutningen af 60'erne.

Personligt har jeg altid haft det svært med pigerygende kvinder. Jeg er godt

nok selv ikke-ryger, men synes det er ok, at mænd ryger pipe, især gamle jaser. Der er noget oldschool machoagtigt over det. Man kan altid have tillid til mænd med piber. Især virker det utroligt troværdigt, hvis de har lært at pege med piben, når de kommer med en udtalelse. Hvis du møder en gammel jas ved åen, der fortæller dig, at han engang så en bækkørred på 10 pund, der snuppede en ælling nede i Jørgensens sving – så bliver du måske alligevel en lille smule skeptisk. Hvis han siger det samme, mens han med en lunken pipe udpeger den eksakte position for det brutale overgreb på den unge andefugl – så, så tror du bedre på andehistorien, den med julemanden og den med jomfrufødslen. Bare for at du ikke får galt fat i den her:

Julemanden havde ikke noget med jomfrufødslen at gøre – og anden ... hold den udenfor.

Særligt raffinerede pibepegere kan kombinere pegebevægelsen med en let panderynken og et ærligt blik hen over brillerne, De virke vanvittigt troværdige. Dørsælgere, kræmmere og præster kunne lære en del af de fyre.

Men tilbage til de piberygende kvinder. Damm, det var altså bare ikke pænt Personligt spekulerer jeg på om det var de piberygende kvinder, der var skyld i, at mænd begyndte at dyrke havørredfiskeri i sommernatten i stedet for at passe deres seng.

Hov undskyld ... tilbage til Optic Streamerne. Jeg kan tydelig huske, at jeg var vildt forelsket i både Callgirl,

Streamtease, Pinup og ... nå ja Playboy, lang tid før jeg havde den ringeste anelse om, hvad man skulle stille op med fluerne. Jeg anede heller ikke, hvad navnene betød. Fluerne var bare små, behårede og nuttede ... og så missede de kærligt til en med de blanke kuglekædeøjne.

Som mange andre forelskelser i 6-årsalderen blev også denne besættelse til en uforløst kærlighed. Der gik en del år, inden jeg begyndte på fluefiskeriet, og da var det Callgirl og de andre forsvundet fra Nap og Nyt. Desuden gik jeg den klassiske engelske vej, da jeg begyndte på min »uddannelse« som fluefisker. Det skyldes dels Svend Saabyes bog Lystfiskerliv og mødet med en gal dyrlæge ved Simsted Å.

Så det blødende åbne sår, som Callgirl havde efterladt i mit fiskehjerter ... det helede næsten. Faktisk så glemte jeg telefonpigen igen ... indtil en dag,

hvor jeg faldt over et gammelt Nap og Nyt. Der var hun så igen, men jeg syntes, at jeg kunne se en mild overbærenhed i de blanke kuglekædeøjne. Sådan et blik der sagde:

»Jamen ok, selvfølgelig forstår jeg, at du havde brug for at rode med knallerter, andre piger, klassiske engelske vådfluer med sammenstrøgne vinger og alt det der jazz, som drenge skal igennem, før de bliver mænd. Jeg er altså stadig her i Nap og Nyt. Men tænk ikke over det. Herregud, 40 år de flyver da bare, når man har det sjovt«.

Pokkers nu hoppede kæden af igen. Jeg ved det godt. Fluer i gamle kataloger taler ikke til mennesker. Jeg tager lige mine pille, inden jeg skriver videre.

Til trods for, at min sunde fornuft klart afviste det der med fluesnak – så tænkte jeg, at jeg nok burde gøre noget for at genoptage kontakten. Det var ikke helt let.

Udvalg af Optic fluer med tilbagestrøget hår, udstående øjne og sexede navne.

Jeg brugte lang tid på at google og på at støve rundt på eBay og andre auktionsites, før der endelig var gevinst. En venlig mand i Sverige havde besluttet at bryde med sin callgirl. Han bedyrede desuden, at hun slet ikke var brugt.

Jeg spekulerede lidt over, hvad det mon indebar. Det viste sig, at min nye svenske ven (ok betalte ven) aldrig havde pakket Callgirl ude af den originale emballage.

Jeg lagde et maxbud på 100,00 kroner, men var naturligvis villig til at gå længere, hvis det blev nødvendigt. Gammel kærlighed ruster jo ikke – og desuden kan man slet ikke gøre den slags op i noget så latterligt som penge. Det blev ikke nødvendigt. Nogle dage

senere erhvervede jeg en jomfruelig Callgirl for 20,00 inflationsplagede svenske kroner.

Callgirl var monteret i et fint stykke grønt karton med et gennemsigtigt plastvindue, som man kunne lure igennem uden at røre. På emballagen stod:

- Optic Streamer ABU Svängsta
- Callgirl Red/8
- Med øgon för fisk

Fluen var i mint condition, selv om clipsene i pappet var en smule rustne. Callgirl var mindst lige så smuk som for 40 år siden. Tøsen var kommet hjem.

Jeg har allerede fundet en gammel ABU Laplandia fluestang, så nu mangler jeg kun et funky trekantet Delta fluehjul – så skal vi på fisketur.

Historiske steder ved fiskevandet – Kongens Holm ved sammenløbet af Jels Å og Nørreå

Af Lars Østergaard Jensen

Flere steder ved foreningens fiskevande findes interessante historiske steder; gravhøje, militære anlæg eller rester af gamle voldsteder fra middelalderen ved for længst forsvundne borge. Kendskab til dem giver fiskeriet en ekstra dimension på fisketuren.

Ved motorvejen nord for Christiansfeld ved Tapsøre starter vandløbet Fovså, der her blot er en lille grøft. På vej ned mod Stepping vokser den sig snart større og hedder nu Nørreå og efter sammenløbet med Jels Å kaldes vandløbet Gram Å. Som perler på en snor lå i de urolige år i middelalderen forsvarsanlæg langs hele vandløbet som Stangborg og Mosbjergvej nær Brænøre, Drenderup ved Ødis, Ebbesholm ved Frørup, Herreshøj ved Bjerndrup, Revsø Slotsbjerg, Tovskov og Tovskovvad ved Mølby og Jels Voldsted. I denne artikel besøger vi

det lille voldsted, Kongens Holm i Mojbøl, hvor foreningen har fiskeretten allernederst i Jels Å.

Kørselsvejledninger

1) Vi kan starte udflugten med at parkere bilen på p-pladsen i højre side af A25-landevejen mellem Nustrup og Øster Lindet. Oppe fra landevejsbroen ses ca. 150 meter mod øst resterne af en gammel jernbanebro samt sammenløbet af Jels Å og Nørreå. Voldstedet Kongens Holm skimtes fra vejen som en træbevokset lille høj 400 meter længere oppe.

Den træbevoksede Kongens Holm anes lidt til venstre for grantræerne. Mellem broen og den træbevoksede bank strømmer den mindre Jels Å ud i Nørreåen. Set oppe fra landevejsbroen.

Voldstedet set nede fra Jels Å.

Voldstedet ses dog bedst i den kolde årstid, når træerne på voldstedet har smidt bladene.

2) Man kan besøge selve voldstedet ved at køre fra Mojbøl og parkere ved broen i T-krydset Mojbølvej og Prinsensvej (det gælder også hvis man vil fiske – se luffoto i foreningens beskrivelse af Jels Å på hjemmesiden For at komme ud til voldstedet og foreningens nederste stykke af Jels Å venter nu en frisk gåtur på 2 kilometer til højre ud ad Prinsensvej, forbi gården Petersholm og videre gennem marker og juletræsbeplantning helt ud til voldstedet ved skovvejens ende.

Beskrivelse

I bogen »Jyske Voldsteder – en vejviser – Jylland 2«, fortæller Lennart Madsen, museumsinspektør ved Museum Sønderjylland om Kongens Holm: Voldstedet er dannet ved, at den yderste, vestligste spids af en landtange, der fra øst skyder sig ud mellem Jels Å og Gram Å – kort før disse mødes – er afskåret med en svagt buet grav. Den derved dannede uregelmæssige tårnbanke har en størrelse på cirka 35 x 25 meter.

Mod nord, vest og syd er den omgivet af engene langs de to åer, mens den tørre voldgrav, der er 8 meter bred og over 2 meter dyb, mod øst adskiller den fra landtangen. Her kan selv gården have ligget, men der er ikke spor i skoven efter voldgrave og lignende. Gården kan også være blevet liggende i landsbyen Mojbøl, og selv fæstningen anlagt som en sikkerhed i tilfælde af, at der skulle blive nødvendigt at forlade gården i ufredstider. Der kendes intet til stedets historie, men ifølge en præsteindberetning fra 1809 fandtes der da både kampe- og mursten på banken. I dag kan der opsamles teglstumper på steder, slutter Lennart Madsen sin beskrivelse i bogen, der kan bestilles hjem hos Biblioteket eller købes antikvarisk.

Udsigt oppe fra Kongens Holm over engen ned til Jels Å.

Foto: Lars Østergaard Jensen.

Julelege i Sliv Sø

Af Erik Tveskov

Lystfiskere er heldigvis generelt et tålmodigt folkefærd. Ellers var projektet med udlægning af gran i Sliv Sø med sikkerhed ikke blevet til noget. I over to år har jeg arbejdet med idéen om at få lagt gran ud for at forbedre gydemulighederne for gedder og aborrer i Sliv Sø.

Efter megen skrivi og snak frem og tilbage med Naturstyrelsen, (der ejer søen) og Haderslev Kommune (der er ansvarlig for at tilstanden i søen ikke ændres til det værre jævnfør Naturbeskyttelsesloven), kan vi rent faktisk gennemføre et pilotprojekt. Min tanke var, at medlemmerne kunne donere deres aflagte juletræer og så kunne vi lægge dem ud. Det ville Naturstyrelsen ikke være med til, så vi skal selv fælde (kæmpestore) træer på nogle af deres arealer. Derfor lægger vi bunker af grene ud i stedet for de skiver af juletræer, som jeg havde forestillet mig. Bunkerne bliver lagt helt brednært på de marke-

ringer, der er vist på kort herunder. Bunkerne sikres med marksten, der bindes fast med hampereb. Umiddelbart vil de derfor næppe genere os under fiskeri. Længere ude i søen i et område, markeret med grøn cirkel på nedenstående kort, lægger vi hele træer ud (i praksis toppene af de graner vi fælder) til gavn for særligt aborre. De kan godt genere fiskeriet. Så hvis du får bundhug her, bedes du derfor venligst om at »genudsætte« træet tak.

Udlægningen af juletræer/grantræer til gavn for fisk er en tradition i blandt andet Sverige, hvor det har foregået igennem hundreder af år (jeg faldt over en artikel om det i Sportsfiskeren tilbage i 70'erne). Mange steder kører man dem ud på isen om vinteren over gydepladserne, og når isløsningen så kommer, lægger de sig selv på plads.

Hvis der er tid og overskud til det, vil vi elektrofiske hen på sommeren for at se,

om der kommer noget ud af anstregelserne. I øvrigt kan det varmt anbefales at se udsendelsen »Fiskene i Sverige: Søerne« på DR TV (spol eventuelt hen til 20:21). Her kan man, blandt meget andet godt, se hvor afhængige geddeynglen er af skjul og fast substrat på det

helt lave vand. Aborrer og mindre gedder æder geddeyngel i store mængder, så jo mere skjul, desto bedre.

Bemærk at det er et pilotprojekt, så hvis erfaringerne er gode, vil vi lave mere af denne slags.

Placeringen delområdet for pilotprojektet i Sliv Sø. Sliv Sø ligger øst fra Hoptrup, 6100 Haderslev. Den grønne cirkel markerer delområde af Sliv Sø hvor naturplejen vil foregå.

Pilotprojektafgrænsningen. De grønne markeringer er de strækninger hvor SSF vil udlægge nåltræer. På den grønne åbne strækning på ca. 700 meter udlægges skiveskærne nåltræer og i den lukkede grønne cirkel udlægges hele nåltræer.

Sæsonpremiere i Hoptrup Å og Slivsø 2023

Sønderjysk Sportsfiskerforening starter den nye sæson med premieredagen i Hoptrup Å søndag den 5. marts 2023. Da går det igen løs for medlemmer af Sønderjysk Sportsfiskerforening, og der er gode chancer for at få en regnbueørred på krogen, men der kan også være blanke havørreder eller en stor gedde i Slivsø. Der kan fiskes med orm, blink eller spinner.

Vi starter med morgenkaffe kl. 8.00 i Modelflyverklubbens klubhus, som foreningen igen i år har fået lov at låne. Her går snakken ofte lystigt, før solen står op og fiskeriet starter. Klokkeren 13.00 er der kaffe og hjemmebagt kage til dem, der har lyst.

BARSTUR I

Tur nr. 98 | 5.-7. maj 2023

Kom og vær med i kampen om det meget eftertragtede bæger, præmier, æren, håneretten med mere.

Vi bor i den tidligere spejderhytte omkring 50 meter fra færgelejet. I løbet af weekenden får alle to mindre opgaver, som for eksempel madlavning, opvask eller lave kaffe. Derudover er der frit slag for, hvad man ønsker at bruge tiden til. Øen er cirka 6 kilometer i omkreds, så der er masser af fiskepladser inden for kort rækkevidde.

Hytten har to store og to mindre sovesale, et stort industrikøkken og toiletbygning. Turens pris kr. 500,00 er inkl. færgebillet, overnatning samt lækker mad fra fredag til søndag middag. Såfremt der er ledige pladser, vil det være muligt at medtage én gæst. Prisen for gæster er kr. 600,00.

Tilmelding og betaling på MobilePay til turlederen Lene på tlf. 29 42 78 77. Husk navn eller netbankbetaling, senest fredag den 28. april.

Det er SÅ hyg'ligt.

Er du i tvivl om noget, er du velkommen til at kontakte turlederen.

Forlægning og genopretning af Starup Bæk

Af Tim Bonde Jensen

Starup Bæk, der er beliggende i Starup med udløb i Haderslev Fjord ganske tæt ved præstegården, er efter mange års spærring endelig genåbnet.

Projektet er gennemført i samarbejde mellem Haderslev Kommune og forsyningselskabet Provas og har været længe undervejs, da det har været for dyrt for kommunen/staten at udføre til trods for, at det har været skrevet ind i vandplanerne. Men da Provas hjalp med finansieringen, lod projektet sig realisere.

Starups nye kvarter ved skolen udbygges og med den øgede mængde regnvand, der tilføres bækken herfra, krævedes der opbygningen af nye regnvandsbassiner på engen ved bækken. Bækken har siden oprettelse af et forsinkelsesbassin samt skøjtebane i 70'erne været spærret cirka 1000 meter

fra udløbet. Der har her i skoven cirka 200 meter opstrøms Årø Sund Landevej været en dæmning, som via et underdimensioneret rør med ca. 30 promilles fald har gjort det umuligt for vandfisk at passere. Derfor har man hver gydesæson kunnet se havørrederne kæmpe forgæves for at finde den optimale gydebanke. Fiskene har således måtte tage til takke med bækken nedstrøms dæmningen.

På strækningen fra landevejen til dæmningen har man i perioder med optimale forhold kunne se utroligt mange fisk stå nærmest oven i hinanden og forsøge at sikre næste generation. Jeg og mange andre har mangen en aften

Foto: Tim Bonde Larsen.

Foto: Tim Bonde Larsen.

Foto: Erik Tveskov.

Foto: Erik Tveskov.

i gydesæsonen gået langs bækken og nydt synet af de mange fisk – noget der for mig er lige så godt som en fisketur, men dog på en sørgelig baggrund. Da gydningen har været koncentreret på så kort en strækning af vandløbet, har der her været konstateret en stor yngeltæthed. DTU's fiskeundersøgelser konstaterede ved elbefiskning meget yngel på strækningen – ved undersøgelsen i 2020 således over 200 pr. 100 m². Men med så meget yngel har der været svære opvækstvilkår, da de jo har stresset og efterstræbt hinanden.

Sønderjysk Sportsfiskerforening har tidligere i samarbejde med blandt andet Starup Skole udlagt gydebanker samt skjulesten for at forbedre forholdene. Gydefiskene kunne så sprede sig og ynglens overlevelse blev forbedret.

Genslyngningsprojektet

2022 blev året, hvor Haderslev Kommune i samarbejde med Provas endelig gjorde noget ved problematikken. Sidst på året påbegyndte genslyngningen af bækken på engen vest for det oprindelige forløb. Projektstrækningen strækker sig over små 300 meter. Bækken er således forlænget mere end 100 meter og bugter sig fint gennem landskabet og er bygget op med slyngninger, høller samt

masser af gydegrus samt lidt større sten og dødt véd som skjul og strømlæ, som sikrer altså perfekte gyde- samt opvækstforhold. Der er også opbygget et par midlertidige sandfang af gydegrus for at imødegå udskylning af sediment fra projektstrækningen.

Til projektet er der anvendt 50 m³ gydegrus samt 10 m³ skjulesten. Opstrøms projektet var desuden et ikke passabelt rørstyre, som man i samme ombæring har udbedret. Nu er der således åbnet op også her med fri bane til den resterende del af den åbne strækning af vandløbet, som byder på fine fysiske forhold opstrøms og langs Brorsbølvej.

Og havørrederne har i den grad taget projektet til sig. Som held i uheld har der på grund af manglende nedbør været begrænset gydeaktivitet på strækningen under udførelsen af projektarbejdet. Således passede det perfekt, at da entreprenøren åbnede den genslyngede projektstrækning op, kom den i efteråret længe ventede nedbør. Og man kunne straks se havørrederne anvende de nyetablerede gydebanker. Et projekt er afsluttet, som har været lang tid undervejs, men hvor blev jeg dog glad, da jeg så fisk opstrøms den nu tidligere spærring.

Kender du knuden?

Af Lars Østergaard Jensen

Ung knude fanget ved elektrofiskeri i et lille tilløb til Gram. Foto: Lars Østergaard Jensen.

Det er nok kun de færreste, som har fanget en knude her i området og da slet ikke ved målrettet fiskeri. Nogle af foreningens vandløb huser dog de særprægede rovfisk.

Knuden er den eneste art i torskefamilien, der lever i ferskvand og derfor også kaldes ferskvandskvabbe – sikkert fordi den jo kan ligne ålekvabben ved første øjekast. Knuden er nem at kende fra alle andre ferskvandsfisk på sin skægtråd magen til den man finder på torskens hage. Kroppen er langstrakt, men mere kompakt end ålens. Hovedet er noget fladtrykt. Munden er stor med små, spidse bagudrettede tænder. Knuden har to rygfinner – den bagerste cirka seks gan-

ge så lang som den forreste. Gatfinnen er næsten ligeså lang som bagerste rygfinne. Farven kan variere fra næsten sort til spættet.

Udbredelse i Danmark

I Jylland findes eller fandtes knuder i flere vandsystemer som Skjern Å, Gudenå, Varde Å, Kongeå, Brede Å, Vidå – samt i Ribe Å systemet. Jeg har snakket med lystfiskere, som nu og da har fanget knuder ved ålefiskeri om natten i Gels Å nede omkring Stensbæk Plantage. Og da jeg et par gange har fulgt med ved elektrofiskeri i Gram Å og et af dets små tilløb, blev der fanget flere mindre knuder. Det kan også være interessant at vide, at der ifølge bogen »At-

las over danske ferskvandsfisk« også har været knuder i Haderslev Dam. Om der stadig er en bestand her, vides ikke. Arten blev i hvert ikke registreret ved efterårets undersøgelse – men man skal jo aldrig sige aldrig, selv om dammen med sin lave vanddybde og ofte uklare vand ikke er det mest optimale miljø for arten. Vedsted Sø med vanddybder op til næsten 10 meter, hård bund og klart vand ville have været oplagt revir, hvis søen ellers havde haft forbindelse med et vestvendt vandløb, så der skal vi nok ikke regne med knuder. Jels Nedre og Midt sø vil nok være det bedste bud, da de er en del af Ribe vandsystem og da der er stor vanddybde og steder med hård bund.

På Sjælland levede der før i tiden knuder i flere søer og åer. I dag findes de stadig i stort antal i Furesøen samt i Suså, hvor flere sportsfiskere dyrker knuden i den kolde årstid. På Fyn har knuden tidligere været almindelig, og er i de senere år registreret i Vejrup Å og Sørup Sø. Knuden er desuden i stand til at trække ud i brak- og saltvand og kendes blandt andet fra sydlige Storebælt og Øresund, Bornholm samt Karrebæk Fjord (som Suså munder ud i), Nissum Fjord, Stadil Fjord og Randers Fjord ifølge Atlasset.

Hvor store bliver de?

Ved 4-6 år måler knuden 40 cm og vejer cirka 500 gram. Men de kan under de rigtige betingelser blive meget større. Den danske længderekord er på 73 centimeter fanget 2007 i Furesø af Anders Boes Hansen, som også sidder »tungt« på vægtrekorden på 4,025 kilo med samme fisk samme sted. Men der skulle være fanget større eksemplarer, der ikke er blevet anmeldt rekordlisten. Ifølge Atlasset vejede den største dan-

ske knude 11 kilo fanget i 1919/1920 i Tjele Langsø.

Den norske lystfiskerrekord lyder på 7 kilo fanget af Arne Martin Kvermo i Kvesjøen i 1976.

Jeg har pt. ikke kunne frem til den aktuelle svenske rekord, men faldt undervejs over en artikel fra 1997 i bladet Fiskejournalen, der fortalte om Margit Ågren og hendes mand Sven Erik, som den 22. oktober 1996 spinnefiskede i Ångermanelven. Sven Erik krogede først en 5 kilo tung laks, som Margit fik op i landingsnettet. Herefter kastede hun sin Rapala wobler ud i elven og fik omgående hug af en anden formodet laks, som dog viste sig at være en grov knude på 98 cm og 8,5 kilo og dermed svensk sportsfiskerrekord. Der er dog blevet fanget større, men ikke officielt godkendte knuder: Således et finsk eksemplar finsk på 16 kilo. Der er også blevet fortalt om knuder op til 152 cm og knap 30 kilo fra Sibirien, men det skal vist tages med et gran salt!

Hvad lever knuden af?

Når knuden når en længde af 30-50 cm går den over til en menu af fisk, men går stadig ikke af vejen for ferskvandstanglopper. I Bagsværd Sø havde en 1,75 kilo tung og i 1926 fanget knude hele 57 skaller, brasener og aborrer i maven. Hos 2 år og ældre knuder i Voel Bæk, et tilløb til Gudenå, udgjorde bækørred 26,7 % af føden, tanglopper 19,8 % og myggelarver 15,9 %. Om sommeren jager voksne knuder primært om natten, mens de om vinteren også søger føde om dagen.

Fiskemetoder

I Sverige er isfiskeri efter knuder populært, idet man lader en agnet pirk dunke op og ned på bunden. Der anvendes en

stor enkeltkrog monteret på et kort og stift forfang af nylon eller wire i pirken. Dette fiskeri kan dog sagtens lade sig praktisere for en opankret båd i aften eller nattetimerne. Men selvfølgelig kan det nogle steder også fra land lade sig gøre at overliste en af de spændende – og fortælles det, velsmagende knuder.

OBS: Mulighederne for målrettet fiskeri efter knuder og dog noget begræn-

set i foreningens vande, idet Isfiskeri er forbudt i Vedbøl Sø, Vedsted Sø og Slivsø og Haderslev Dam – det samme gælder fiskeri med agnfisk. Men mon knuden ikke også med lidt held og sikkert megen tålmodighed kan fristes af kunstige agn. I Nørreå, Gram Å, Fladså og Gels Å, hvor der bevisligt findes knuder, må man nøjes med at friste dem med en stor portion regnorm.

Stor sjællandsk knude fanget ved vinterfiskeri fra bredden af Suså. Foto: Benjamin Jensen.

Sønderjysk
SportsfiskerForening

www.sydfisk.dk

Stenrev etableret ved Råde Hoved

Af Lars Østergaard Jensen

Haderslev kommune læssede her midt i januar 1400 kubikmeter sten fra Norge sammen med danske marksten ud i vandet. De skal fremover sikre biodiversiteten og skabe et bedre havmiljø for blandt andet fisk, alger og muslinger.

Kommunen skriver bl.a. i en pressemeddelelse: »Det ene stenrev kommer

til at ligge tæt på land og skal være et formidlingsrev, der starter helt inde ved kysten, hvor der allerede ligger mindre sten. Længere ude bygges et større rev på omkring 550 meter, der skal bugte sig langs havbunden på omkring 4-6 meters dybde«. Under planlægningsfasen indbød kommunen også Sønder-

jysk Sportsfiskerforening repræsenteret ved Erik Tveskov, Tim Bonde Larsen og Aage Hertzum til at komme med kommentarer til projektet, der vil sikre vokse- og grosteder for muslinger og tang, som krævet et hårdt underlag af hæfte sig til, og hvor især torsk og andre bundfisk kan finde skjul og føde. Som en eks-

tra bonus kan stenrev også være med til at binde kvælstof og fosfor fra havet.

Før i tiden fandtes mange naturlige stenrev i vores farvande. De opstod under istidens gletchere, der bragte stenene fra Norge og Sverige. Men i løbet af de sidste 100 år blev der opfisket masser af sten til bygning af havne og moler.

Råde Strand bliver nu et endnu mere attraktivt revir for sportsfiskere.

Foto: Lars Østergaard Jensen.

Tangplanter kræver et fast voksested og sikrer til gengæld skjul for mange dyr.

Foto: Lars Østergaard Jensen.

Selskabeligt sandprojekt i Selskær Bæk

Af Erik Tveskov

I efteråret 2021 var vi en stribe medlemmer (tak til Rasmus, Michael, Louise, Toke og Niels), som tog en rask beslutning og forsøgte at gøre noget ved de nedslående resultater fra DTU Aquas elektrofiskeri i Selskær Bæk.

Der er tidligere lagt gydegrus ud i bækken af den daværende Vojens og omegns Sportsfiskerforening med endog meget gode resultater. Gruset ligger stadig i bækken, men er sandet godt til og gydebankerne er af naturlige årsager (på grund af store udsving i vandføringen, som man ser det i den slags gennemregulerede, udrettede og nedgravede vandløb – og ikke mindst gydeaktivitet fra fiskene), jævnet ud med tiden. Andre foreninger bruger ret store ressourcer på at spule gydebanker (et meget voldsomt indgreb) og løsne gydegrus med f.eks. greb. Vi valgte at bruge en dags tid på den mildeste form af disse indgreb og løsnede grus i massevis.

Rasmus Schou og jeg elektrofiskede et år efter på et par stationer (op- og nedstrøms for Tingvadvej) for at se, om der var kommet noget ud af vores og fiskenes anstrengelser. Resultatet var desværre skuffende. Der var kun ganske få ørredyngel til stede, og tilstanden er stadig ringe/dårlig i forhold til vandområdeplanernes mål for hvor mange ørredyngel, som der skal være til stede.

Med hensyn til de ældre ørreder så ser det dog lidt bedre ud, idet der var henholdsvis 16 og 17 ældre ørreder til stede på de to gange 50 meter, som vi befiskede. De største ørreder var 19 cm. Vi kan således trøste os med, at der finder rekruttering sted i bækken, og

at ynglen overlever i flere år og vokser godt samt at bækken bidrager til fiskebestanden længere nede i vores elskede Nørreå.

I betragtning af hvor meget vi knoklede, og hvor lidt der kom ud af anstrengelserne, er det ikke en praksis, som vi vil fortsætte med i Selskær Bæk.

Det giver dog mening at arbejde for at få suppleret de for nuværende, ringe gydebanker i bækken med noget nyt grus. Så vil der i det mindste i nogle år være en rekruttering, indtil gruset atter sander til. Dette er desværre skæbnen for langt de fleste regulerede småvandløb i dagens Danmark, og der findes ingen nemme løsninger på dette problem. Etablering af sandfang er forsøgt med svingende resultater rundt omkring, men problemet er, at de skal være meget store, før der er en chance for, at de virker og ikke jævnlige skal tømmes.

Bruger du Facebook?

Så find Sønderjysk Sportsfisker Forening og følg os derinde for nyheder og meget andet

FISK PÅ KROGEN

FISKEGREJ TIL BILLIGE PENGE

fiskpaakrogen.dk

HALLMANN

SE BEDRE • LEV BEDRE

find flere butikker: www.optik-hallmann.com

 **SKRYDSTRUP
EL-SERVICE**

— strøm er vores styrke

V/ PETER TRAMM · FABRIKSVEJ 11 · 6500 VOJENS · TLF. 74 54 10 29

**Skrot din gamle bil
og få kontanter med hjem...**

Vi gi'r 3.500,- Krogh's Autoophug

Udsigtsvejen 19 · 6510 Gram
Telefon 74 82 27 99 · www.kroghs-autoophug.dk

HT AUTOCENTER ER BLEVET TIL OVE'S AUTO

Vi er flyttet i nye lokaler og har skiftet navn til Ove's Auto. Du vil stadig få den samme gode service og vi reparerer stadig alle biler, uanset mærke og årgang – også i garanti-perioden på helt nye biler.

Vi glæder os til at servicere dig og din bil i vores nye lokaler!

OVE'S AUTO APS

Ørderup Kirkevej 45 Tlf.: 74 83 23 23
6520 Toftlund www.oves-auto.dk

AutoPartner.dk

AutoPartner – For en sikkerheds skyld

DEADLINE
Lystfisker nr. 70
25. april 2023

HT Autocenter

Dit Automester værksted og Antirustcenter i Sønderjylland

UNDERVOGNSBEHANDLING

Vi tilbyder livslang garanti !

Se mere på:
www.arnumautomester.dk

HT Autocenter
AutoMester® Stensbækvej 13A · Arnum · 6510 Gram
Tlf.: 74 82 65 00

5000
LITRE

Dyringkær Put & Take

Søen er åben fra 1. marts til 31. oktober

Medlemmer af
Sønderjysk
Sportsfiskerforening
50% på prisen!

Ribe Landevej 152 • 6100 Haderslev